

Людмила Аристова,

канд. пед. н., доцент кафедри мовно-літературної та художньо-естетичної освіти ОІППО (м. Миколаїв)

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ КУРСУ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»*

4 КЛАС

1-й семестр

Тема 1. Музика мого народу (16 год)

Дата	Урок №	Тема уроку	Сприйняття та інтерпретація творів музичного мистецтва	Виконання творів музичного мистецтва	Елементи інтеграції	Основні поняття	Завдання
	1	Я люблю свою країну – Україну!	Укр. нар. пісня «Повішу я колисочку»; К. Стеценко «Вечірня пісня»	«Добрий день, матусю-Україно», сл. Н. Рубальської, муз. М. Ведмедері	О. Мартинчук «Українська колискова»; С. Васильківський «Захід сонця над озером»	Народна пісня	Підручник, с. 11
	2	Головна пісня країни	Державний Гімн України, вірші П. Чубинського, музика М. Вербицького	«Добрий день, матусю-Україно», сл. Н. Рубальської, муз. М. Ведмедері (повторення)		Гімн, композиторська пісня	Підручник, с. 14
	3	Вийшли в поле косарі...	«Поле моє, поле», музика В. Філіпенка, вірші Л. Рєви	Укр. нар. пісня «Вийшли в поле косарі»	О. Кваша «Українське село»; М. Пимоненко «Жнива в Україні»; Г. Попінова «Обжинки»	Календарно-обрядові пісні; жнивварські пісні	Підручник, с. 18
	4	Думи	Укр. нар. пісня «Дума про козака Голоту»	Укр. нар. пісня «Вийшли в поле косарі» (повторення)	М. Дерєгус «Козак Голота»	Дума, кобзар	Підручник, с. 21
	5	Сяйво козацької слави	Укр. нар. пісня «Пісня про Байду» у виконанні Михайла Коваля	Укр. нар. пісня «Ой на горі та й жєнці жнуть»	В. Форостецький «Байда Вишневецький»	Історичні пісні, козацькі пісні	Підручник, с. 24
	6	Сяйво козацької слави (продовження)	Є. Адамцевич, «Запорізький марш», С. Гулак-Артемівський, танці з опери «Запорожець за Дунаєм» (на вибір учителя)	Укр. нар. пісня «Ой на горі та й жєнці жнуть» (повторення)			Підручник, с. 28

* Музичне мистецтво : підруч. для 4 кл. / Л. С. Аристова, В. В. Сергієнко. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2015. – 128 с. : іл.)

7	Жартівливі пісні	Укр. нар. пісня «Дівка в сінях стояла»; М. Калачевський «Українська симфонія» (друга частина)	Укр. нар. пісня «Сіяв мужик просо»		Жартівливі пісні	Підручник, с. 31–32
8	Світ дитячих ігор	Укр. нар. пісня «Вийди, вийди, сонечко» (в обробці Л. Ревуцького); «Базіка», вірші А. Барто, музика С. Прокоф'єва (фрагмент); М. Коваль, опера «Вовк і семеро козенят» (фрагмент сцени гри)	Укр. нар. пісня «Сіяв мужик просо» (повторення); «Диво-місто навпаки», вірші Ф. Млинченка музика Ю. Шевченка (розучування) за бажанням вчителя, як додатковий матеріал, запропонований авторами підручника		Лічилка, пісня-закличка, скоромовка, дражнилка	Підручник, с. 37
9	Вечірня пісня	«Зоре моя вечірняя», вірші Т. Шевченка, музика Я. Степового; укр. нар. пісня «Ой ходить сон коло вікон»; колицька «Сон» з к/ф «Казка про зоряного хлопчика», музика О. Рибнікова, вірш В. Блейка (переклад С. Маршака)	Укр. нар. пісня «Котику сіренький» (розучування); «Диво-місто навпаки», вірші Ф. Млинченка, музика Ю. Шевченка (повторення).	М. Крюченко «Тихий вечір»; «Зоре моя вечірняя», вірш Тараса Шевченка	Лірична пісня, колицька пісня	Підручник, с. 42
10	Музична казка	М. Лисенко, пісня Кози, пісня Лисички, пісня Вовчика, пісня Рака з опери «Коза-дереза».	«Котику сіренький» у. н. п. (повторення), М. Лисенко, пісня Кози, пісня Лисички, пісня Вовчика, пісня Рака з опери «Коза-дереза» (розучування однієї з тем опери на вибір вчителя)	м/ф «Коза-дереза» (фрагменти)		Підручник, с. 48
11	Музична казка	К. Стеценко, опера «Лисичка, котик і півник», фрагменти першої дії: • пісня Котика «Ти, мій брате Півнику»; • пісня Лисички «Півнику-братуку, ясний соколику»;	М. Лисенко, пісня Кози, пісня Лисички, пісня Вовчика, пісня Рака з опери «Коза-дереза» (повторення однієї з тем опери на вибір вчителя);	Укр. нар. казка «Лисичка, котик і півник» (фрагменти м/ф)		Підручник, с. 53

			<p>• пісня Півника «Котику-братику, несе мене Лиска». Кирило Стеценко, Гра лисенят у «Вовка» з другої дії опери «Лисичка, котик і півник»</p>	<p>«Ухтимко», вірші О. Вратарьова, музика О. Злотника (розучування) за бажанням вчителя, як додатковий матеріал, запропонований авторами підручника</p>			
12	На гостини до Коломиї	Коломийки різного характеру (на вибір вчителя); коломийки у виконанні троїстих музик (на вибір вчителя); Ж. Колодуб, «Троїсті музики»	Повторення вивчених українських народних пісень; «Ухтимко» вірші О. Вратарьова, музика О. Злотника (повторення)	Л. Зоріна» Троїсті музики»; «Троїсті музики» (легенда)	Коломийка	Підручник, с. 56	
13	Фольклор і професійна музика	Г. Майборода «Гуцульська рапсодія»; К. Меладзе «Квітка-душа» у виконанні Н. Матвієнко	Розучування новорічних пісень на вибір вчителя; «Добрий день, людям на землі» вірші і музика І. Танчака (розучування) за бажанням вчителя, як додатковий матеріал, запропонований авторами підручника		Рапсодія	Підручник, с. 60	
14	Напередодні Нового року	Українська щедрівка «Чи дома, дома»; українська щедрівка «Слава нашим господарям»	Українські щедрівки «Ой рано, рано кури запіли», «Прийшли щедрувати» (розучування однієї з запропонованих щедрівок на вибір вчителя і учнів); «Добрий день, людям на землі» вірші і музика І. Танчака (повторення)		Щедрівка, колядка	Підручник, с. 64	
15–16	Перевір себе Урок-концерт	Музичні твори на вибір учителя та учнів					Підручник, с. 65–67.

2-й семестр
Тема 2. Музика єднає світ (19 год.)

17	На гостини до сусідів	Р. Щедрін, концерт «Пустотливі частівки» (фрагмент); С. Рахманінов, Концерт № 3 ре мінор для фортепіано з оркестром ре мінор (фрагмент першої частини)	Російська народна пісня «Зі в'юном я ходжу» («Со вьюном я хожу»), (розучування)	Ф. Рісс «Скоморохи в селі»	Скоморох, домра, частівка, балалайка	Підручник, с. 76
18	На гостини до сусідів	Білоруська народна пісня-танець «Бульба». Молдовський народний танець «Молдовеняска»	Російська народна пісня «Зі в'юном я ходжу» («Со вьюном я хожу») (повторення)		Бульба, жалейка	Підручник, с. 79
19	Музичні Польща і Чехія	Ф. Шопен, Мазурка ля мінор; А. Дворжак, Слов'янський танець (на вибір вчителя)	Чеська народна пісня «Полька» (розучування)		Лютня, мазурка, полька	Підручник, с. 84
20	Мандрівка до Угорщини	З. Кодай, «Чардаш» з опери «Хари Янош»; Й. Брамс, Угорський танець (на вибір вчителя)	Чеська народна пісня «Полька» (повторення)		Чардаш	Підручник, с. 86
21	Українські наспіви линуць світом	Веснянка «Вийди, вийди, Іванку»; П. Чайковський, Перший концерт для фортепіано з оркестром (фінал); Л. ван Бетховен. Варіації на українські теми	Укр. нар. пісня «Вийди, вийди, Іванку» (розучування)	Ю. Чумак. Веснянки	Веснянка, концерт	Підручник, с. 89
22	Співуча Німеччина	Й. С. Бах, «Прелюдія до мажор», «Прелюдія до мінор».	Укр. нар. пісня «Вийди, вийди, Іванку» (повторення); «Траляляй», вірш А. Качана, муз. А. Улицької (розучування) за бажанням вчителя, як додатковий матеріал, запропонований авторами підручника		Поліфонія, орган	Підручник, с. 92
23	Різноманіт на Австрія	В.-А. Моцарт «Рондо в турецькому стилі», «Симфонія соль мінор» (фрагмент першої частини).	Укр. нар. пісня «Янчику-подольничу» (розучування); «Траляляй», вірш А. Качана, муз. А. Улицької (повторення)			Підручник, с. 95

24	Вишукана Франція	К. Сен-Санс «Карнавал тварин» (фрагмент на вибір вчителя); В.-А. Моцарт. Варіації на тему французької пісні «Пастух»	«Вітерець», вірші і музика І. Танчака (розучування) за бажанням вчителя, як додатковий матеріал, запропонований авторами підручника			Підручник, с. 100.
25	У гості до Литви, Латвії, Естонії	К. М'ясков «Литовський танець»; естонський народний танець «Тульяк»	Латиська нар. пісня «Півник» (розучування); «Вітерець», вірші і музика І. Танчака (повторення)		Каннель	Підручник, с. 103
26	Сонячні Італія та Болгарія	М. Лисенко, «Баркарола»; С. Рахманінов, «Італійська полька»; болгарська народна пісня «Посадив я полин»	Латиська народна пісня «Півник» (повторення); «Наша вчителька», вірші Н. Іванової, музика А. Олейнікової (розучування) за бажанням вчителя, як додатковий матеріал, запропонований авторами підручника		Баркарола	Підручник, с. 106
27	Казкові Фінляндія та Норвегія	Я. Сібеліус, сифонічна поема «Фінляндія». Е. Гріг, «Захід сонця».	Е. Гріг, «Захід сонця» (розучування), «Наша вчителька» вірші Н. Іванової музика А. Олейнікової (повторення)			Підручник, с. 109
28	Грузія, Вірменія, Азербайджан	Грузинський народний танець «Лезгінка». А. Хачатурян, гопак із балету «Гаяне».	Едвард Гріг, «Захід сонця» (повторення) «Курчатка», вірші Т. Муталлібова, музика Г. Гусейнлі (розучування)		Лезгінка, ашуги, тар	Підручник, с. 113
29	Загадкові Індія, Китай і Японія	П. Чайковський, Китайський танець із балету «Лускунчик»; японська народна пісня «Вишня»; Д. Кабалевський. Варіації на японську народну пісню «Вишня»	Японська народна пісня «Вишня» (за бажанням вчителя проспівування мелодії пісні); індонезійська народна пісня «Прогулянка з батьком» (розучування)		Дивертисмент, сітра,	Підручник с. 116.

30	Сполучені Штати Америки	Дж. Гершвін, колискова з опери «Поргі і Бесс».	Індонезійська народна пісня «Прогулянка з батьком» (повторення)		Спірічуелс	Підручник, с. 118
31	Повернення додому, в Україну	Українська народна пісня на вірші Т. Г. Шевченка «Реве та стогне Дніпр широкий»	«Гуде вітер вельми в полі», вірш В. Забіли музика М. Глінки (розучування)			Підручник, с. 120
32–34	Перевір себе Урок-концерт	«Гуде вітер вельми в полі». Вірш В. Забіли, музика М. Глінки (повторення). Презентація проекту «Музика народів світу» Музичні твори на вибір учителя та учнів				Підручник, с. 121–123

ІНФОРМАЦІЯ. РЕЦЕНЗІЇ

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ 2015 РОКУ

До 85-річчя від дня народження

Якутович Георгій В'ячеславович (1930–2000) — український графік, ілюстратор, майстер ліногравюри, ксилографії та офорту, художник кіно, заслужений діяч мистецтв УРСР, народний художник УРСР, член-кореспондент Академії мистецтв СРСР, професор Академії мистецтв України, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1983, 1991).

Якутович відомий майстерними графічними ілюстраціями (переважно дереворитами) до творів «Фата моргана» М. Коцюбинського, «Ярослав Мудрий» і «Свічине весілля» І. Кочерги, «Козак Голота» М. Пригари, «Захар Беркут» І. Франка, «Кленові листки» В. Стефаника та ін., гравюрами на історичні теми «Іван Вишенський», «Олег Гориславич», а також циклами на теми українських народних казок, старовинної української музики; листівками на мотиви українських народних пісень («Марічка», «Є у мене топір...» та ін.).

У 1983 році Г.В. Якутовичу було присуджено Національну (тоді Державну) премію України імені Тараса Шевченка за ілюстрування видань: «Повість минулих літ», «Слово про Ігорів похід», «Козак Голота» М. Пригари та збірку «Карби. Чічка. Злодія зловили» М. Черемшини. Другу Шевченківську премію художник одержав у 1991 році у складі творчої групи за вагомий внесок у кінофільм «Тіні забутих предків». Яскрава творчість художника тісно пов'язана з традиціями своєї нації, він роз-

криває шар її самобутньої культури, шар життя народного і відчуває свою органічність на цьому тлі, невіддільність від рідної землі – України.

(Див. ?? стор. обкладинки).

До 105-річчя від дня народження

Манаїло Федір Федорович (1910–1978) – український живописець, народний художник України, член Національної Спілки художників України. Народився в селі Іванівці Мукачівського району на Закарпатті. Навчався у Вищій художньо-промисловій школі у Празі. З 1936 по 1955 рр. був на викладацькій роботі (Ужгородська ремісничо-учнівська школа, Ужгородське училище прикладного мистецтва). Працював головним художником Закарпатського обласного будинку народної творчості (1947), обирався головою правління Закарпатської організації Спілки художників УРСР.

Художник працював у галузі станкового, монументально-декоративного живопису, створював ескізи для мозаїчних панно, мозаїки для фасадів та фойє клубів, кінотеатрів, готелів. В 1947 році звертається до книжкової графіки, ілюструє повість «Захар Беркут» І. Франка, твори М. Черемшини, О. Кобилянської, збірки народного фольклору. Серед відомих робіт: «Гуцульське весілля», «Вересень», «Колочава», «Село в Горах», ілюстрації до збірки А. Кашшая «Народні балади Закарпаття».

(Див. ?? стор. обкладинки).